

STORTINGET

Representantforslag 50 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Seher Aydar og Tobias Drevland Lund

Dokument 8:50 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Seher Aydar og Tobias Drevland Lund om reverse-ring av botidskrav og bedre vern mot partnervold

Til Stortinget

Bakgrunn

Vold mot kvinner og særlig partnervold er et stort problem i samfunnet. Kvinner med flyktning- og innvandrerbakgrunn representerer dessverre en betydelig andel i den dystre statistikken. For mange kvinner som lever i voldelige ekteskap, er botidskravet i forbindelse med familiegjenforening et stort hinder for å få selvstendig opphold og trygge liv. For flyktningkvinner ble situasjonen ytterligere forverret da botidskravet for dem ble økt fra tre år til fem år i desember 2020.

Botidskravet som bestemmer hvor lenge en person må bo i Norge før hen kan få permanent opphold på selvstendig grunnlag, kan være med på å øke risikoen for vold i nære relasjoner. Dette vil i sin tur gå særlig negativt ut over kvinnelige innvandrere og flyktninger. Før botidskravet på opptil fem år er innfridd, kan nemlig ikke personer som har kommet til Norge gjennom familiegjenforening, skille seg uten å risikere å miste oppholdstillatelsen sin her i Norge. For minoritetskvinner som lever i voldelige eller destruktive forhold, kan dette føre til at de føler seg presset til å bli i forholdet og leve med den volden de opplever.

I NOU 2020: 17 «Varslede drap?» fremkommer det at 79 prosent av gjerningspersonene hadde vært i kontakt med hjelpeapparatet før drap på partner, og at 72

prosent av ofrene for partnerdrap hadde vært i kontakt med hjelpeapparatet før drapet skjedde. Det fremkommer også at ofrene som hadde vært utsatt for gjentatt partnervold, også var hyppigst i kontakt med hjelpeapparatet før drapet. Kvinner med flyktning- og innvandrerbakgrunn som har kommet til Norge gjennom familiegjenforening, er en særlig utsatt gruppe da deres oppholdstillatelse i landet er avhengig av botiden før de kan søke om opphold på selvstendig grunnlag. Det er derfor viktig at disse kvinnene sikres bedre vern gjennom lovverket. Et slikt vern finnes allerede gjennom mishandlingsbestemmelsen i utlendingsloven, men praktiseringen av denne bestemmelsen er likevel ikke tilstrekkelig til å verne om denne gruppen på en god nok måte.

Utlendingsloven § 53 første ledd bokstav b sier at en utlending som har oppholdstillatelse etter §§ 40 eller 41, etter ny søknad skal gis ny oppholdstillatelse på selvstendig grunnlag dersom samlivet er opphørt og det er grunn til å anta at utlendingen med eventuelle barn har blitt mishandlet i samlivsforholdet eller av andre medlemmer av samme husstand eller av svigerfamilie. Denne bestemmelsen er ment som et særlig vern for minoritetskvinner som lever i voldelige forhold. Det står også at beviskravene skal være lave og alvorlighetsgraden av mishandlingen skal bero på en helhetsvurdering.

Likevel erfarer organisasjoner som MiRA-Senteret, som jobber tett med minoritetskvinner som opplever partnervold, at det er få saker som behandles hvert år, og avslagsprosenten er relativt høy. En av grunnene til dette er at det i praksis stilles strenge bevis- og dokumentasjonskrav til om mishandlingen har funnet sted, selv om det i utgangspunktet ikke skal kreves ytterligere dokumentasjon på om mishandlingen og volden har funnet sted, ut over søkerens egen forklaring om at livs-

kvaliteten har blitt svekket etter hendelsen. En annen utfordring er lovens formulering, der det er presisert at samlivet er opphørt. § 53 første ledd bokstav b forutsetter at den som utsettes for vold eller mishandling, allerede har gått ut av forholdet. I lys av utfordringene knyttet til botidskravet er det å forvente at mange ikke våger å gå ut av ekteskapet eller samlivet, og at denne paragrafen derfor vil være til liten nytte for dem.

Frykten for å miste oppholdstillatelsen sin i Norge gjør at mange kvinner ikke tør å forlate et voldelig partnerforhold eller ekteskap. Botidskravet utgjør derfor et stort hinder for minoritetskvinner som lever i voldelige forhold eller ekteskap. Partnervold fører også til store psykiske og fysiske belastninger for de som utsettes for det, og disse belastningene kan være langvarige. Ved å sikre at kvinner med flyktning- og innvandrerbakgrunn som har kommet til Norge gjennom familiegjenforening, kan få opphold på selvstendig grunnlag der-

som de skiller seg fra en voldelig partner, sikrer man at deres liv og livskvalitet bedres.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om reversering av botidskravet for permanent oppholdstillatelse fra fem år til tre år.
2. Stortinget ber regjeringen sikre at kvinner som har kommet til Norge på familiegjenforening, og som anmelder eller varsler om partnervold, gis fritak fra botidskravet og sikres opphold i Norge på selvstendig grunnlag.

24. november 2022

Seher Aydar

Tobias Drevland Lund